

Mats Sjöborg
Ordförande revisionen

Anförande vid kommunfullmäktige den 20 april 2020

Dagens möte är väldigt speciellt med tanke på den pandemi som vi alla befinner oss i. Men förra året hann inte påverkas av covid-19. Revisionsgranskningen har därför kunnat ske på sedvanligt sätt. Däremot blir naturligtvis alla prognoser mycket osäkra.

Kommunstyrelsens ordförande Jakob Spangenberg gör i sitt förord en bra sammanfattning av de utmaningar som kommunen står inför. Sådana fanns redan tidigare men har nu ökat på grund av covid-19.

Vad har vi revisorer kommit fram till för 2019?

Revisorer har inga synpunkter på de målformuleringar som fullmäktige fattar beslut om. Men däremot finns krav som ställs av kommunallagen (KL) och God revisionsred. Den senare fastställs av Revisionsdelegationen inom SKR.

I KL står att kommunerna ska ha god ekonomisk hushållning vilket får tolkas som att det krävs mer än att intäkterna täcker kostnaderna.

Kommunen hade ett överskott på 11,2 mkr. Det räcker inte för att klara fullmäktiges tvåprocentsmål, dvs två procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och den mellankommunala utjämnningen. Då hade överskottet behövt vara 25 mkr. Nu blev det 0,9 procent.

Överskottet förklaras till största delen av ett överskott inom finansverksamheten eller mera räntor och generella statsbidrag.

Glädjande är att kommunens nettokostnader ökade med 2,3 procent medan skatteintäkter och generella statsbidrag ökade med 3,0 procent. Så har det inte varit de senaste åren. Vi får hoppas att det nu är ett trendbrott.

Kommunen uppfyller inte heller budgetmålet att varje nämnd och styrelse ska bedriva verksamhet inom beslutad budget. Socialnämnden och Bygg- och Miljönämnden redovisar underskott. Barn- och utbildningsnämnden hamnade i stort sett på budgetramen medan Kommunstyrelsen och Kultur- och fritidsnämnden redovisar överskott.

Noteras kan att det blev en kraftig förbättring av resultatet jämfört med helårsprognosen vid delårsbokslutet. Där förutspåddes ett underskott

Sammanfattningsvis så uppfyller kommunen inte de två finansiella målen.

Investeringar

Under 2019 genomfördes investeringar endast till 53 procent av budgeten. Så brukar det vara, dvs att endast ungefär hälften av planerade investeringar genomförs! Det finns därför starka skäl för att förbättra prognoserna!

Vi kan konstatera att behovet av framtida investeringar är stort, men utrymmet för dessa kostnadsökningar är litet. Men det är alla medvetna om. I årsredovisningen framgår att kommunen avser att både ta av egna medel och att låna till investeringarna framöver.

Verksamhetsmål

Jag tycker att årsredovisningen blivit bättre under de senaste åren. Till exempel så är stapeldiagrammen som visar styrtalens utveckling bra. Och det finns beskrivande resonemang kring graden av måluppfyllelse i årsredovisningen.

En *sammanfattande bedömning* är dock att verksamhetsmålen inte uppfylls eftersom sex av tolv indikatorer inte uppnås. Och 13 av 23 nämndmål klaras inte.

LKBR – Lagen om Kommunal Bokföring och Redovisning

Det finns i år liksom flera år tidigare synpunkter från KPMG i deras granskning om hur kommunen följer LKBR – Lagen om Kommunal Bokföring och Redovisning.

En omarbetad lag gäller från 2019, men är under det första året en rekommendation. Under 2020 är det däremot skarpt läge. Kommunen har under 2019 inte gjort några förändringar med anledning av den nya lagen. KPMG rekommenderar att man därför under 2020 ser över strukturen i hela årsredovisningen.

Vi förtroendevalda revisorer rekommenderar fullmäktiges ledamöter att läsa KPMG:s Granskningsrapport. Det är bättre än att jag tar upp mycket tid med att redovisa innehållet. Det handlar också om att ni skaffar er en egen uppfattning om hur förändringar i årsberättelsen sker framöver utifrån de nya lagkraven.

Gemensamma nämnder.

Räddningsnämnden, Överförmyndarnämnden och IT-nämnden har alla hållit sina budgetar under 2019. Räddningsnämnden och Överförmyndarnämnden har Uppsala som värdkommun och fungerar bra.

Vad gäller IT-nämnden så är Tierp värdkommun. De förtroendevalda revisorerna i Tierps kommun har skickat en mycket kritisk skrivelse till oss i Östhammars kommun. Man hade i IT-nämnden förra året inget delårsbokslut, ingen intern kontroll och ingen riskanalys. Den beskrivningen har vi också fått från våra representanter i nämnden. En kort sammanfattning är att verksamheten hållit god kvalitet, men att man inte förstått att det ställs formella krav på en kommunal nämnd.

Förbättringar har skett enligt både våra representanter i nämnden och enligt ordföranden i Tierps revision.

Tierps revisorer kommer på deras fullmäktige i juni att föreslå ansvarsfrihet, vilket vi också gör.

Revisionen och fullmäktige.

Efter ett möte med fullmäktiges presidium och revisionen så kommer revisionens ordförande att under punkten information i början på kf:s möten redogöra för gjorda granskningar när det aktuellt. Hittills har vi bara redogjort för våra rekommendationer och synpunkter i samband med årsredovisningen.

Mot bakgrund av det jag nu sagt har vi i revisionen kommit fram till följande:

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens, nämndernas och beredningarnas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med verksamhetsmål som fullmäktige fastställt, då ett flertal av de indikatorer som finns under respektive verksamhetsmål inte är uppfyllda.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2019. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning samt god revisionsred.